

Ole mies!

Kyynärpäätekniikka on totta, paljastaa kuulu drag king -taiteilija Diane Torr.

VIRVE POHJANPALO

Ihmissuhteet ovat osaksi kiinni täysin triviaalin tuntuisista asioista. Hierarkioita ja arvovaltaa rakennetaan esimerkiksi pään asennoin ja omaa ruumiinpainoa liikuttamalla. Kansainvälistä mainetta kerännyt performanssitaiteilija ja esiintymiskouluttaja Diane Torr näytti viime keskiviikkona Helsingin yliopiston naistutkimusinstituutissa videota Yhdysvaltain tuoreen presidentin linjapuheesta. ”Jos asento ja eleet eivät olisi tuollaiset, kukaan ei kuuntelisi moista hevonpaskaa”, Torr totesi.

Kun hän kysyi, mikä miesten ruokailutavoissa on leimallista, ensireaktio oli ärtynyt: miehethän syövät kukin omaan tyyliinsä! Torrin demonstraatio kuitenkin vakuutti. Lautasen ja suun välisen etäisyyden minimoitua, hiukan suu auki pureksiva henkilö ei kerta kaikkiaan ollut nainen. Koholla olevat kyynärpäät pitivät energia-tankkauksen hetkelläkin huolen, että syöjällä on maailmassa tilansa, oma loukkaamaton alue.

LINKKUVEITSILEIKKEJÄ JA MIEHEN KYYNELIÄ

New Yorkissa asuva Torr on tehnyt Helsingissä töitä muun muassa teatteriopiskelijaryhmän kanssa. Naiset opettelivat kuukauden ajan miehisen tilanoton perusmekanismeja ja loivat itselleen yksilöllisen roolihahmon. Harjoittelun tulokset olivat viime viikolla nähtävillä ravintola Lost & Foundissa Drag King -kilpailun muotoon puetussa showssa ja kolmessa esityksessä teatterikorkeakoululla. Siellä mukana oli myös naisnäyttelemiseen perehtyneitä ruotsalaismiehiä.

Torr kehuu pohjoismaisista teatterilaisista koostuvaa ryhmäänsä paneutuvaksi ja loistavaksi, ja hyyeryttäviä työn hedelmät olivatkin. Esiin piirtyvät mieshahmot vaihtelivat jännittyneestä suoralahkeisesta virkamiehestä tulitikkua pureksivaan, linkkuveistä pyörittelevään teinikovickeen ja ex-tyttöystävänsä tekemää aborttia surevasta vaaleanpunapaitaisesta Pellestä öljyiseen parittajaan. Karikatyyrisimmilläänkin miehissä oli paljon totta.

Perusainekset ovat yksinkertaisia. Mies istuu tuolissa jalat harallaan. Seistessä paino siirretään silloin tällöin päkiöille ja varpaille niin että kannat nousevat maasta. Suu on hämmentävän usein raollaan, sillä kasvolihaksille annetaan lupa olla löysinä: miksi ilmettä täytyisi kantatella? Kädet hakeutuvat tuon tuosta niskan taakse ristiin. Törmätköön terävään kyynärpäähän ken tohtii. Ympäristöön satelee oh-

The real thing. Imagokouluttaja Diane Torr on entinen strippari ja tanssija. Paitsi naisille, Torr opettaa arvovalan elkeitä myös työväenluokan lapsille. Kuva: Pasi Autio

jeita ja kieltoja merkitsevin kädenliikkein: ”Nopeasti! Lopeta! Lisää!”

Auktoriteettiaseman ottamisen perustaitoja kaipaavat Torrin kokemuksen mukaan muutkin ryhmät kuin naiset. ”Oli todellinen haaste opettaa New Yorkin työväenluokaisille, huonoissa oloissa eläneille lapsille arvovalan elkeitä.”

MAA JALKOJENI ALLA ON MINUN!

Torrin viikonloppukurssille osallistunut näyttelijä-laulaja-maskeeraaja Kaisu Kurki kehuu ”mekaanistakin” roolipiirteiden omaksuamista hyväksi tavaksi oppia vierasta ryhmistä – toisesta sukupuolesta, eri ikäisistä ihmisistä tai vieraiden kulttuurien edustajista.

”Olla arabimies!”, Kurki innostuu. Hän teki vuosi sitten osin miesrooleihin perustuvan opinnäytetyön teatterikorkeakoulun musiikkilinjalla. Yhden tähden revyyssä miehisuus oli Kurjen oman havainnoinnin ja imitaation tulosta.

”Monesti on kyse primitiivisen taisteluvälmiuden eleistä”, Kurki nauraa. ”Mies kävelee kuin omistaisi kulloinkin jalkojensa alla olevan maapalan – machoimpien olemuksessa on haltijan uhoa, rennommat tyytit viestittävät, että ’mikäks tässä, omistaessa’. Jokaisella askeleella on painoa, läsnäolo merkitsee. Naisille liikkuminen näyttää olevan lähinnä vain väline, jonnekin menemistä. Aivan kuin he olisivat miehiä vähemmän hetkesä kiinni”, Kurki miettii.

Ennen lopputyörevyyden **Dannya, Elvistä ja Baddingia** Kurki oli kokeillut miesroolia muun muassa juoppoona vahtimestarina 1994. Sil-

loin hän päätyi omin päin käyttämään samoja valmentautumismetodeja kuin Torr. Siinä missä Torr liikkuu oppilaidensa kanssa kaupungilla hakemassa miehenä oloon liittyvää kokemusta, Kurki kulki Sörkan katuja pitkästä nahkatakissaan, varoen väistämästä vastaantulijoita jalkakäytävän sivuun – vaikka olikin puoli metriä vastaantulevia miehiä lyhyempi ja silmänpistävän hentorakenteinen.

”Kyllä roolileikki panee mieltämään omaa ja tuttujen normaalielämää”, Kurki hymyilee. ”Painaa ahtaissa väleissä hikisenä naiseutensa kanssa.” Miespukuisen naisen on antoisaa käydä esimerkiksi autokaupassa tai peepshowssa.

KAIKILLA ON NAAMARIT

Kurssilla Torr toivoo opettavansa, ettei näyttelemisen oli näyttelijöiden yksinoikeus. Kaikki imagonrakennus ja tilannekäyttäytyminen on esiintymistä. Crossdressingkursseilla ja performansseissa korostetaan ympärillämme koko ajan olevia naamioitumisen muotoja, Torr selittää.

Muuntumisleikki voi olla terapeuttista ja hyödyllistä sosiaalisen elämän kannalta. Kun toisen sukupuolen ominaisuuksia tunnustele paneutuen, kommunikaatio ”vieraan” ryhmän kanssa muuttuu.

”Miestä rakentaessa on helpointa luoda ensin hiukan yliampuva macho ja pehmentää sitä vähittäin. Esimerkiksi rakastumiskohtausten tekeminen miehen roolissa voisi tuoda esiin omaksutun toisen sukupuolen kauneimpia puolia”, Kurki kertoo. ■